

C-561/20. sz. ügy

Előzetes döntéshozatal iránti kérelem

A benyújtás napja:

2020. október 26.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Nederlandstalige Ondernemingsrechtbank Brussel (Belgium)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2020. október 21.

Felperesek:

Q

R

S

Alperes:

United Airlines, Inc.

[omissis] 2020. október 21.

[omissis] Közbenső ítélet

Az Európai Unió Bíróságához előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelem

Nederlandstalige

Ondernemingsrechtbank

Brussel

(brüsszeli holland nyelvű cégbíróság, Belgium)

Ítélet

Előzetes döntéshozatal iránti kérelem

tizedik tanács – H. terem [eredeti 2. o.]

A

1. Q

2. R

3. S

felperesek,

képviseli: **B. SCHAUMONT Meester** (ügyvéd), helyettesként eljár: **J. DE MAN Meester**, [omissis] [cím] és az

4. **1381 Diegemben** [omissis] [cím és a vállalkozás azonosítószáma] **található belga fiókteleppel rendelkező UNITED AIRLINES INC külföldi jog alapján létrehozott társaság**

alperes,

képviseli: **M. WOUTERS Meester** [omissis] [cím]

KÖZÖTT FOLYAMATBAN LÉVŐ ÜGYBEN

[omissis] [a nemzeti bíróság előtti eljárás]

.....

[eredeti 3. o.]

I. KÉRELMEK

1. Felperesek

A felperesek azt kérik, hogy a bíróság kötelezze az alperest arra, hogy fizesse meg részükre 1800 eurónak a 2018. szeptember 6-tól esedékes késedelmi kamatokkal és perkamattal növelt összegét.

Azt kérik továbbá, hogy a bíróság kötelezze az alperest az eljárás költségeinek viselésére, beleértve a 480 euróra becsült perköltségtérítést is.

2. Alperes

Az alperes azt kéri, hogy a bíróság utasítsa el a keresetet mint elfogadhatatlant és mint megalapozatlant.

Azt kéri továbbá, hogy a bíróság kötelezze a felpereseket az eljárás költségeinek, a 480 euróra becsült perköltségtérítés viselésére.

II. TÉNYÁLLÁS

- 1 A felperesek (az eljárásban részt nem vevő) Your Travel Agency utazási irodán keresztül egyetlen foglalás keretében helyet foglaltak a Brussel-Nationaal repülőtérrel (Belgium) a San José International repülőtérre (Amerikai Egyesült Államok) induló járatra.

Ennek során egy-egy egyéni jegyet kaptak, amelyet – ahogy a jegy 220-as kód-előtagjából megállapítható – a Deutsche Lufthansa AG légitársaság állított ki, és amely a Brussel-Nationaal repülőtértől a San Joséig tartó teljes repülőútra volt érvényes [omissis]. Ténylegesen azonban az alperes üzemeltette a járatot. Az alperes nem közösségi légitársaság.

A foglalás szerint az alperes által a végső célállomásig üzemeltetett repülési szakaszok a következők voltak:

- az LH8854. számú, Brüsszelből (Belgium) a Newark International repülőtérre (Amerikai Egyesült Államok) tartó járat, amelynek indulási ideje 2018. július 26-án helyi idő szerint 10 óra, érkezési ideje ugyanezen a napon helyi idő szerint 12 óra 10 perc volt,
 - az UA1222. számú, a Newark International repülőtérrel (Amerikai Egyesült Államok) a San José International repülőtérre (Amerikai Egyesült Államok) tartó járat, amelynek indulási ideje 2018. július 26-án helyi idő szerint 17 óra 5 perc, érkezési ideje ugyanezen a napon helyi idő szerint 20 óra 15 perc volt.
- 2 Az UA1222 járat késett, és 223 perces, azaz több mint három órás késéssel érkezett meg a San José érkezési repülőtérre, a felperesek végső célállomására [omissis].

Az alperes szerint a késés oka azon repülőgép műszaki problémája volt, amellyel az UA1222. számú járatot üzemeltetni kívánták [omissis]. **[eredeti 4. o.]**

- 3 2018. szeptember 6-i levelében (az eljárásban részt nem vevő) Happy Flights társaság arról tájékoztatta az alperest, hogy az utasok rá engedményeztek egy követelést. A társaság e levélben felszólította az alperest, hogy fizessen meg személyenként 600 eurót, azaz összesen 1800 eurót. A fizetés iránti követelés jogalapjaként a társaság a visszautasított beszállás és légi járatok törlése vagy hosszú késése [helyesen: jelentős késése] esetén az utasoknak nyújtandó kártalanítás és segítség közös szabályainak megállapításáról, és a 295/91/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. február 11-i 261/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletre (a továbbiakban: 261/2004 rendelet) hivatkozott [omissis].

A Happy Flights 2018. október 3-án emlékeztetőt küldött az alperesnek, mivel az időközben nem válaszolt, és nem is fizetett [omissis].

Az alperes 2018. október 4-én válaszolt, jelezve, hogy a 261/2004 rendelet nem alkalmazandó, mivel a késés a második repülési szakaszon az Amerikai Egyesült Államok területén található két repülőtér között következett be [omissis].

A Happy Flights 2018. október 5-én részletesen válaszolt erre, és az alperes álláspontjának megcáfolása érdekében a Bíróság ítélkezési gyakorlatára hivatkozott. Ebben az összefüggésben fizetési felszólítást intézett az alpereshez [omissis].

Az alperes a 2018. október 10-i levelével részletes választ adott [omissis].

A Happy Flights ügyvédje, aki a felpereseket ügyvédként is képviseli, részletes indokolással ellátott, 2018. október 11-i levelével előidézte az alperes késedelembe esését [omissis].

2018. október 11-én az alperes tájékoztatta az ügyvédet, hogy fenntartja álláspontját [omissis].

2019. május 3-án a felperesek ügyvédje tájékoztatta az alperest, hogy a Happy Flightsra engedményezett követelést ismét átruházták a felperesekre. Ennek során az ügyvéd ismételen felszólította az alperest a fizetésre [omissis].

- 4 A felperesek 2019. július 22-én bíróság elé idéztették az alperest.

III. ELFOGADHATÓSÁG

- 5 [eredeti 5. o.] [omissis]

- 6 [omissis]

- 7 [omissis] [Az eljárásra vonatkozó információk]

- 8 A kereset elfogadható.

IV. A MEGALAPOZOTTSÁGRÓL

1. JOGI HÁTTER

- 9 A 261/2004 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerint e rendeletet alkalmazni kell „*egy olyan tagállam területén található repülőtérrel induló utasokra, amely tagállamra a Szerződést alkalmazni kell*”.

A „járat” „[...] valamely légitfuvarozó által meghatározott útvonalon végrehajtott [légiközlekedési művelet]” (lásd többek között: 2008. július 10-i Emirates ítélet, C-173/07, EU:C:2008:400, 40. pont).

A Bíróság megállapította, hogy az egységesen foglalt, egy vagy több csatlakozással rendelkező légi járat a 261/2004 rendeletben előírt, az utasokat megillető kártalanításhoz való jog szempontjából egységes egésznek minősül (lásd többek között: 2019. július 11-i České aerolinie ítélet, C-502/18, EU:C:2019:604, 16. és 27. pont; 2018. május 31-i Wegener ítélet, C-537/17, EU:C:2018:361, 18. és 19. pont).

A 261/2004 rendelet alkalmazhatóságát tehát a járat első indulási helyének és végső célállomásának figyelembevételével kell értékelni (lásd többek között: České aerolinie ítélet, 16. pont; Wegener ítélet, 25. pont).

Amennyiben az utas egy tagállam területén található repülőtérre száll fel egy olyan járatra, amelynek végső célállomása egy harmadik ország területén található repülőtér, és átszállást magában foglaló közbenső leszállásra kerül sor valamely harmadik országban, a 261/2004 rendelet főszabály szerint alkalmazandó (lásd: České aerolinie ítélet, 18. pont).

- 10 A 261/2004 rendelet 5. cikke (1) bekezdésének c) pontja kártalanításhoz való jogot biztosít az utasok számára a járatuk törlése esetén. A jelentős késéssel érintett utasok is jogosultak kártalanításra, ha egy járat késése miatt a légifuvarozó által eredetileg tervezett érkezési időponthoz képest három vagy több órával később érik el végső célállomásukat. (lásd többek között: 2015. november 19-i Sturgeon ítélet, C-402/07 és C-432/07, EU:C:2009:716, rendelkező rész, amelyet megerősített a 2012. október 23-i Nelson ítélet, C-581/10 és C-629/10, EU:C:2012:657, rendelkező rész). **[eredeti 6. o.]**

A 261/2004 rendelet 7. cikke a kártalanítás összegét minden 1500 kilométeres vagy annál rövidebb repülőútra 250 euróban, minden 1500 kilométernél hosszabb Közösségen belüli repülőútra és minden egyéb, 1500 és 3500 kilométer közötti repülőútra 400 euróban, és minden, e két kategóriába nem sorolható repülőútra 600 euróban állapítja meg.

2. ALKALMAZÁS

- 11 Az alperes úgy véli, hogy a 261/2004 rendelet nem alkalmazandó abban az esetben, ha olyan járaton történik jelentős késés, amelynek indulási és érkezési helye az Amerikai Egyesült Államok területén található, mégpedig akkor sem, ha e járat az átszállást magában foglaló járat utolsó repülési szakasza, és az első repülési szakasz indulási helye egy tagállam területén található repülőtér.
- 12 A felperesek a Bíróságnak a Wegener ítéletben kialakított ítélkezési gyakorlatára hivatkoznak. Jóllehet az ezen ítélet alapjául szolgáló tényállás első ránézésre hasonló a jelen ügy tényállásához, a Rechtbank (bírószék) hangsúlyozza, hogy a Wegener ítéletben a késés az első repülési szakaszon (és ennél fogva egy tagállam területén található indulási hellyel rendelkező repülési szakaszon) következett be, amelyet nem közösségi légifuvarozó üzemeltetett.

A jelen ügyben a késés a második repülési szakaszon következett be, amelynek indulási helye Newark (Amerikai Egyesült Államok), célállomása pedig San José (Amerikai Egyesült Államok) volt. Következésképpen a Bíróság által a Wegener ítéletben elfogadott megoldás nem alkalmazható automatikusan a jelen ügyben.

- 13 A Bíróság České aerolinie ítélete szintén hasonló tényállásra vonatkozott.

Ebben az ügyben a Bíróság megállapította, hogy átszállást magában foglaló járat esetében a 261/2004 rendelet a járat második repülési szakaszára is alkalmazandó, amennyiben az első repülési szakasz indulási helye egy tagállam területén található repülőtér. A České aerolinie ítéletben a késés a nem közösségi légifuvarozó által üzemeltetett második repülési szakaszon következett be. E tekintetben az a kérdés merült fel, hogy az első repülési szakaszt üzemeltető közösségi légifuvarozó köteles-e kártalanítást fizetni a nem közösségi légifuvarozó által üzemeltetett második repülési szakaszon bekövetkező jelentős késésért.

A jelen ügyben mind az első, mind a második repülési szakaszt az alperes üzemeltette, amely nem közösségi légi fuvarozó. A [eredeti 7. o.] České aerolinie ítélettől eltérően a jelen ügyben nincs szó közösségi légifuvarozóról. A jegyeket kiállító közösségi légifuvarozó még a jelen jogvitában sem vesz részt. Következésképpen a Bíróság által a České aerolinie ítéletben elfogadott megoldás nem alkalmazható automatikusan a jelen ügy tényállására.

A Bíróság ítélkezési gyakorlata nem tükrözi teljes mértékben a jelen ügy tényállását.

- 14 Ezenkívül az alperes arra hivatkozik, hogy ha a 261/2004 rendeletet olyan tényállásra kellene alkalmazni, amelynek alapjául egy átszállást magában foglaló járat második repülési szakaszán bekövetkező jelentős késés szolgál, akkor e rendelet területen kívül hatályra tart igényt, amely ellentétes a nemzetközi joggal, amennyiben e második repülési szakaszt teljes egészében egy harmadik ország területén üzemeltetik.

Az alperes különösen azt hangsúlyozza, hogy a késedelem az Amerikai Egyesült Államok területén történt, és e késedelem következményei kizárólag e területen következtek be. A szuverenitás elvével ellentétes a 261/2004 rendeletnek valamely harmadik ország területén bekövetkezett tényállásra történő alkalmazása.

A Bíróság a 2011. december 21-i Air Transport Association of America ítéletében elismerte a nemzetközi szokásjog azon elvét, amely szerint minden állam teljes és kizárólagos szuverenitással rendelkezik saját légtere felett. Kifejtette továbbá, hogy ezeket az általános elveket többek között a nemzetközi polgári repülésről Chicagóban (Amerikai Egyesült Államok), 1944. december 7-én aláírt egyezmény (kihirdette: 1971. évi 25. tvr.) 1. cikke tartalmazza (2011. december 21-i Air Transport Association of America és társai ítélet, C-366/10, EU:C:2011:864, 103. és 104. pont).

Az olyan másodlagos uniós jognak, mint a 261/2004 rendelet, összhangban kell állnia az olyan magasabb szintű joggal, mint a nemzetközi jog (nemzetközi szokásjog).

Amennyiben az alperes álláspontja helytálló, felmerül a kérdés, hogy a nemzetközi jogra tekintettel érvényes-e a 261/2004 rendelet. A nemzeti bíróság nem állapíthatja meg a rendelet érvénytelenségét.

- 15 Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 267. cikkének első bekezdése szerint az Európai Unió Bírósága hatáskörrel rendelkezik [az uniós] szervek jogi aktusainak érvényességére és értelmezésére vonatkozó előzetes döntések meghozatalára.

Ha valamely bíróság előtt [ilyen] kérdés merül fel, és ez a bíróság úgy ítéli meg, hogy ítélete meghozatalához szükség van a kérdés eldöntésére, kérheti az Európai Unió Bíróságát, hogy hozzon ebben a kérdésben döntést (az EUMSZ 267. cikk második bekezdése). **[eredeti 8. o.]**

A Bíróság csak a nemzeti bíróság kérelme alapján hoz döntést előzetes döntéshozatal útján az uniós jog érvényességéről vagy értelmezéséről, függetlenül attól, hogy az alapeljárásban részt vevő felek kérték-e a nemzeti bíróságtól a Bírósághoz való fordulást.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem különösen akkor lehet célszerű, ha az uniós jog egységes alkalmazása szempontjából fontos új értelmezési kérdés merül fel, vagy ha a meglévő ítélkezési gyakorlat egy új tényállás vagy új jogi háttér összefüggésében nem kellően egyértelmű.

- 16 Bár a Rechtbank (bíróság) nem köteles kérdést terjeszteni a Bíróság elé, úgy véli, hogy az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekre adandó válasz szükséges a jelen eljárásban való határozathozatalhoz.

Tisztázni kell ugyanis azt az értelmezési kérdést, amely meghatározza, hogy a 261/2004 rendelet alkalmazandó-e, és ha igen, akkor érvényes-e.

Ezenkívül a jelen eljárás tényállása nem felel meg teljes mértékben azon eseteknek, amelyekkel kapcsolatban a Bíróság már állást foglalt.

A 261/2004 rendelet érvényességére vonatkozó kérdés a jelen eljárás körülményei között új kérdés. Kizárólag a Bíróság rendelkezik hatáskörrel a 261/2004 rendelet érvénytelenségének megállapítására.

- 17 A Rechtbank (bíróság) ezért úgy határoz, hogy a jelen ítélet rendelkező részében megfogalmazott kérdéseket előzetes döntéshozatal céljából a Bíróság elé kell terjeszteni.

[omissis] [az anonimizálással kapcsolatos fejtegetések]

[omissis] [a nemzeti bíróság előtt folyamatban lévő eljárás felfüggesztése]
[omissis]

[eredeti 9. o.]

A FENTI INDOKOK ALAPJÁN

a **Rechtbank (bíróság)** [omissis] [az eljárásra vonatkozó információk]

elfogadhatónak nyilvánítja a keresetet,

további döntés meghozatala előtt felfüggeszti az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából az Európai Unió Bírósága elé terjeszti a következő kérdéseket:

- A Bíróság általi értelmezésnek megfelelően úgy kell-e értelmezni a visszautasított beszállás és légi járatok törlése vagy hosszú késése [helyesen: jelentős késése] esetén az utasoknak nyújtandó kártalanítás és segítség közös szabályainak megállapításáról, és a 295/91/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. február 11-i 261/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 3.cikke (1) bekezdésének a) pontját és 7. cikkét, hogy kártalanításhoz való jog illeti meg az utast a nem közösségi légifuvarozóval szemben, ha egy harmadik ország területén indulási hellyel és célállomással rendelkező és valamely tagállam területén történő közbenső leszállást magában nem foglaló utolsó repülési szakaszon bekövetkező késés miatt több mint három óras késéssel érkezik meg a végső célállomására, és e repülési szakasz egy átszállást magában foglaló olyan járat részét képezi, amelynek első indulási helye egy tagállam területén található repülőtér, amelyet teljes egészében e légifuvarozó üzemeltet, és amelyet az utas egyetlen egységes foglalás keretében olyan közösségi légifuvarozónál foglalt, amely e járat egyetlen repülési szakaszát sem üzemeltette?
- Az első kérdésre adandó igenlő válasz esetén: amennyiben a 261/2004 rendeletet az első kérdésnek megfelelően kell értelmezni, e rendelet ellentétes-e a nemzetközi joggal, különösen azon elvvel, hogy minden állam teljes és kizárólagos szuverenitással rendelkezik saját területe és légtere felett, mivel ezen értelmezés szerint az uniós jogot egy harmadik ország területén bekövetkező tényállásra kell alkalmazni?

[omissis] [eredeti 10. o.]

[omissis] [az előzetes döntéshozatal iránti kérelemnek a Bíróság elé terjesztése és a záró formula]